

AK K E K K

FİKİR
KÜLTÜR
EDEBİYAT
DERGİSİ

Yıl:2006 / Eylül

Sayı : 20

ISSN : 1308-3732

Af

www.ahenkdergisi.com

AHENK 18.SAYI DİZİN

20. SAYI

EYLÛL 2006

- Karaçorlu, Mehmet Sait, Editör'den, **Af**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 4,5,6
- Demircan Behlül Nuri, (Şiir), **Ne Zaman**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 7
- Karaçorlu, Mehmet Sait, Mesnevi Dersleri, **Öfke**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 8,9
- Pekin Süleyman, (Şiir), **Kafiye Kifayetsizliği**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 10
- Yüksel Coşkun, Cuma Mektubu, **Ekmek Ve Kitap**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 11
- Yenilmez Gülay, (Gezi Yazıları), **Aytepe**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 12,13
- Çetin Meriç, (Şiir), **Gökada**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 13
- Yüksel Coşkun, **Adnan'ın Hikâyesi**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 14,15
- Geçkin Hayrettin, (Şiir), **Bir Güz Aşığı**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 16
- Gagavuz Atilla, **Hattatlar Buluşması**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 17
- Akçoral Bahri, **Selam**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 18,19,20,21
- Laedri, Masallar, **Define Arayan Adam**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 22,23
- Demircan Behlül Nuri, (Hikâye), **Sihirbaz**, Eylül 2006, Sayı: 20, Sayfa: 24,25

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ SAYI 20 EYLÜL 2006

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR
EDEBİYAT DERGİSİ

SAHİBİ

AHENK AJANS İLETİŞİM
VE BİLİŞİM HİZMETLERİ

EDİTÖR

M. SAİT KARAÇORLU

YAYIN KURULU

- * M.S.Karaçorlu
- * Bıcahi Esgici
- * Atilla Gagavuz
- * Bahri Akçoral
- * Coşkun Yüksel

İDARE YERİ

Yahyakaptan Mahallesi F46
D:27 K:6 İzmit

İLETİŞİM

0 262 311 54 58
editor@ahenkdergisi.com

DİZGİ-MİZANPAJ

Âhenk Ajans
BASKI

.....

Bu sayıda;

Karaçorlu, M. Sait, Editör'den, Af	4,5,6
Demircan Behlül Nuri, (Şiir), Ne Zaman.	7
Karaçorlu, M.Sait, Mesnevi'den, Öfke.....	8,9
Peşin Süleyman, (Şiir) Kafiye Kifayetsizliği	10
Yüksel Coşkun, Ekmeğ ve Kitap	11
Yenilmez Gülay, Aytepe Yaylası.....	12,13
Çetin Meriç, (Şiir) Gökada	13
Yüksel Coşkun, Adnanın Hikayesi,	14,15
Geçkin Hayrettin, (Şiir), Bir Güz Aşığı	16
Gagavuz Atilla, Hattalar Buluşması.....	17
Akçoral Bahri, Selam	18,19,20,21
Laedri, Masallar, Define Arayan Adam.....	22,23
Demircan Behlül Nuri, Sıhırbaz,	24,25

af.....

Bir gün bir arkadaşım hat çalışıyordu. Yazdığı kelimeyi kıt bilgimizle okumaya çalışıyorduk. Kıt bilgili herkes gibi doğruyu bulabilmek için birçok yanlışın içinden seçme yapmak zorundaydık. Yanlış okuyuşlarımızın birinde, hat çalışan arkadaş kâğıdı buruşturup kaldırdı. “O kadar çirkin bir yanlışlık yaptınız ki doğrusunu okumaya hayâ ederim” dedi. Yazılan kelimenin doğrusu, Esmâ-i Hüsnâ'dan biriydi, gerçekten de o tarz bir yanlışta tahammülü yoktu.

Yanlışların tek nedeni kıt bilgi değil elbette. Çoğu zaman neyin nasıl bir yanlış olduğu, sonuçları ortaya çıkınca anlaşılıyor. Geri dönüşü, özrü, bedelinin ödenmesi mümkün olmayan yanlışlar oluyor bunlar. Züğürt tesellisi makamından öteye geçmeyen bildik tekerlemelerin işe yaramadığı yanlışlar. Hatasız kul olmaz, her hata bir tecrübedir, hatasını kabul etmek erdemdir, pişmanlık en güzel duygudur, özür dilemesini bilmek yüceliktir gibisinden tekerlemeler ancak insanın kendisiyle sınırlı zararlara yol açan yanlışlıklar için bir acı dindirme seansı, bir müsekkin hükmündedir. Ya yaptığınız hatanın zararı kendinizi aşmış, bir başkasına zarar vermişse ne yapacaksınız?

Çare yok.

Sebep bile açıklayamazsınız. Dalgınlık. İstemedi oldu. Niyetim bu değildi gibisinden kurulmuş bir cümle hiçbir işe yaramayacaktır. Her ne kadar eylemler tek başına hiçbir anlam taşımazlar ise de, bir eylemin niteliği ancak onun amacıyla beraber ortaya çıkabilir ise de. Kıstas başkasına verdiğiniz zarar olunca, başınızı önünüze eğip beklemekten başka çareniz kalmaz.

Öylece, utanç, nedamet, “yer yarılrsa da içine girsem” diyen bir suskunluk ve sessizlik içinde başınızı önünüze eğer kalırsınız.

Bu durum; hatanızın sebep olduğu zararın yanı sıra biraz da yıkılan kişiliğiniz anlamına gelmektedir. Saygı, sevgi, değer ve hatta güven duyulan tarafınız göçmüştür. Bu tarafınız göçtüktan sonra geriye kalan tarafınızın hiçbir önemi yoktur. Artık yaşamasam da olur diyebilerseniz belki sorun çözülecektir ama bunu da diyemezsiniz. Sizi hayata bağlayan ne kadar bağ varsa inceler, nezeler, kopacak raddeye gelir.

Günah çıkaramayacağınıza göre hissettiğiniz acıyı içinizde taşımak zorundasınızdır. Bir şeyler söyleyip rahatlama, hayata kaldığı yerden devam etme çabası olacağı için aslında son derece bencil, yapılan hatayı daha çok çirkinleştiren bir seçenektir. Ne acıdır ki, Batı Edebiyatının temel dinamiği işte bu içini boşaltma bencilliğinden ibarettir.

Geriye bir tek seçenek kalıyor. Af.

Af dilemek.

Af dilenmek.

Affedilmeyi beklemek.

Hatanızın af bile edilemeyecek kadar büyük bir zarara yol açmadığı temennisinden başka çareniz yoktur.

Ne çâre ki geriye kalan bu tek seçeneğin de bir ön şartı var: af dilenecek makamın erişilebilir olması! Erişilmesi mümkün olmayan bir makama karşı ne hata yapılmış olabilir ki?

18 Mart Çanakkale Deniz Zaferinin yıldönümü kutlamaları ve Şehitler Haftası içindeyiz. Bu, dünyada örneği değil, benzeri bile olmayan zaferi, görkemli törenlerle kutluyor; aziz şehitlerimizi rahmetle yâd ediyoruz. Varsın bu hatırlamalar senede bir defa olsun, unutup gitmekten evlâdır. Varsın bir günlük Çanakkale gezileri turistik eğlence gezilerine dönüştürülsün, öyle anlaşılsın; hiç olmamasından iyidir.

Şehitlerin, bizim şuurunda olmadığımız, olamayacağımız bir hayat tarzıyla yaşamakta olduklarını biliyoruz. Bu “şuurunda olamayış”, böyle bir bilgiyi kavrama yeteneğinin bize verilmemiş olmasından. İçimizde şehit vermemiş aile, soy olmadığını da biliyoruz. Ama bu gün bir tek “zafer” kelimesiyle ifade ettiğimiz o tarihi olayların ne kadar şuurundayız acaba? O “hayasız akın”ın sebepleri, gerekçeleri, öncüleri, artçıları hakkında ne kadar bilgili, ne kadar bilinçliyiz? Bunun o tarihlere mahsus bir oluşum mu, yoksa çok daha önceden başlamış ve tarih boyunca dalgalar halinde sürekli üstümüze gelmiş, bir türlü dinmeyen, bir kin çirkefi mi olduğunu ayırt edebiliyor muyuz?

Acaba bunu her seferinde durdurmayı ve püskürtmeyi başaran siperi oluşturan göğüslerin içindekini görebiliyor, anlayabiliyor muyuz?

Bir an için gözlerimizi kapatalım ve kendi soyumuzdan, ecdadımızdan olan şehitlerin bir yerlerden, yâni şimdi buldukları yerden bizi gördüklerini, seyrettiklerini, gözlediklerini, gözlemlediklerini hayâl etmeye çalışalım. Bizi nasıl gördüklerini, hakkımızda neler düşündüklerini, en azından hakkımızdaki düşüncelerinin olumlu olup olmadığını tahmin etmeye çalışabilir miyiz?

Zor mu geliyor? Öyleyse hayalimizi biraz daha ilerletelim ve onların arasına karışıp aşağıdaki kendimizi seyrettiğimizi hayal etmeye çalışalım. Bu da mı zor? Evet, bunun için onları “bir gül bahçesine girercesine toprağın kara bağına” seve seve yönlendiren sebebi, sebepleri çok iyi bilmemiz, anlamamız gerekiyor. İletişim kurmamız mümkün olsa da seslenebilseydik :

- Ey şehit oğlu şehit !

ve sorsaydık, sorabilseydik : “sen niye öldün?”... “Daha önünde upuzun bir hayat vardı, Daha lise son sınıftaydın. Doğru bütün sakal tıraşı olacak yaşa bile gelmemiştin belki de. Sen ve sınıf arkadaşların hep beraber gönüllü yazıldınız. Hiç biriniz geri dönmedi de, okulunuz o yıl mezun veremedi; söyle, niye öldün?”

- “Değmesin mâbedimin göğsüne nâmahrem eli” diye ...

diyecektir değil mi ?

Şimdi kendimize soralım: o “mâbed”e biz ne kadar sahip çıkıyoruz, çıkabiliyoruz. “Canım ne var, Allah göstermesin ama, öyle bir durum olursa gene hepimiz seve seve gideriz” deyivermek ne kadar kolay değil mi?

“Garbın afâkını saran çelikzırlı duvar”, artık yalnızca bir duvar değil. O günden bu güne biz belki de zafer mahmurluğuyla uyuklamaktayken, o duvarda çok değişiklik oldu. TV oldu, internet oldu, geldi tâ içimize temeller attı, sütunlar, kuleler dikti. Bizi kendi düşünce sistemiyle bütünleştirme yolunda hiç de küçümsenmeyecek gelişmeler katetti.

Artık ayak topu oyunu çoğumuzun en başta gelen ilgi alanı. Yenmek, üstün gelmek, başarmak, baş olmak. Olamazsak, olamıyorsak olanları desteklemek, böylece “onlardan” olduğumuzu zannederek tatmin olmak. Silâh sahibi olarak, herkesi gürültümüzü dinlemeye mecbur bırakarak, sıkışık trafikte yanlış ve yasak işleri bolca yaparak etrafa bir üstünlük görüntüsü vermeye çalışmak.

En kötü adamın adı “müco” ve biz bu kısaltmanın hangi isme ait olduğunu, neden bu ismin seçilmiş olduğunu düşünme zahmetine katlanamıyoruz. En itici, en gıcık komik adamın adı “gaffur” ve biz bu isimle tip arasındaki bağlantıyı kuranların maksadını anlayamıyoruz, fark edemiyoruz. Fark edemiyoruz ki, bunları ağız açık seyredenlerin sayısı ne kadar yüksek ki, bir türlü bayatlamıyorlar.

“Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar”, zihinlerimizi zehirlemek için en küçük fırsatları bile kaçırmıyor, göz ardı etmiyor. Bizi kötileyen, bizi karalayan, bizimle alay eden karikatürler yapıyor ve yayıyor. Gözlerine kadar tesettürlü, ama gizli yerlerine yerleştirilmiş patlayıcılarla defileye çıkmış kadınlar; onları ağızdan salyalar akararak seyreden eli silahlı, terörist kılıklı ve tipli adamlar. Devesi ve kılıcıyla “kutsal savaşa” çıkan, ama uçağı görünce “kutsal” ın yanından “savaş” ı çıkarıp yerine bir küfür kelimesi koyarak yüz-geri eden, gene terörist, gene ahmak, gene korkak bir adam.

Ve ne kadar acıdır ki, en akli başında bildiklerimiz bile bu pislikleri “komik” bulabiliyor ve yayma, yaygınlaştırma gayreti gösterebiliyor. “Canım, bunda ne var ki, sadece gülmek için...”

Gülmek öyle mi ? Vah vah !...

Editör

NE ZAMAN?

*Ey gönül ! hâlâ mı hevesin yerde ?
Biraz da yukarı bakış ne zaman ?
Ne zaman kalkacak gözünden perde ?
Bir küçük kıvılcım çakış ne zaman ?*

*Gününü gün etmek oldu hep derdin,
Yarın'dan sorunca ipe un serdin.
Cambaz oldun, dağdan dağa tel gerdin,
Benlik direğini yıkiş ne zaman ?*

*Her kapıyı açar sanırsın para,
Acımana lâıyk değil fukara;
Gün olup düşmeden sen de bir dara
Merhamet tohumu ekiş ne zaman ?*

*Tükettin yılları boşa, nafıle;
Kocattın bedeni, çürüttün bile.
Sen kocamaz mısın, her işin hile ?
Gerçeğe bir ışık yakış ne zaman ?*

*Her davadan kendin çıkarısın haklı,
Emrine bendettin bilgiyi, aklı;
Kimbilir neler var geride saklı
Biraz ortalığa çıkış ne zaman ?*

*Hevaya hevese meylettin, kandın;
Hayatı bunlardan ibaret sandın.
Yandın şu dünyanın süsüne yandın
Ateşe biraz su döküş ne zaman ?*

*Hep alkış topladın hempâlarından
Kimi korktu sustu, kimi arıندان;
Var mı içlerinde hakiki yâran ?
Kendini sigaya çekiş ne zaman ?*

*Sana bir iyilik etmemiş kimse
Kinler unutulmaz, bitmez nedense.
Onca musibetten almadın hisse
Artık biraz boyun büküş ne zaman ?*

*Ne gönül tanıdın, ne hâl, ne hatır;
Etrafa verdiğin zulm ile kahr.
İnmeden boynuna mukadder satır
Bir gönül bulup da akış ne zaman ?*

*Ey gönül, sanma yol mezara kadar,
Mezardan öteye bir uzun yol var.
Orda ne el erer, ne de diz tutar;
Burdayken biraz diz çöküş ne zaman ?*

B. Nuri Demircan

Öfke

ÖFKE İNSANIN HAYVANLIK
TARAFIDIR

yenilmişlerdir.

(KEM BÜVED ŞAN RİKKAT Ü LÜTF Ü
VEDAD)

(ZANKİ HAVANİST GALİB BER NİHAD)
Cahillerin kalp yumuşaklığı, iyilik ve merhameti
daha azdır.

Çünkü hayvanlık tarafları daha baskındır.

Genellikle, alimlerin, müelliflerin, mânâ ehli olanların yoğunlaştıkları yer zihinleri oldukları için, kâpleri daha yumuşak, daha merhametli, ve iyilikseverdirler. Muhabbetleri çoktur. İnsanî tarafları hayvanî taraflarına baskındır. Anlamlar üzerine yoğunlaştıklarından zihinsel ve ruhsal melekeleri daha çok gelişmiştir. Sinirleri, dimağları, kâpleri daha hassas olur.

(MİHR Ü RİKKAT VASF-I İNSANİ BUVED)
(HIŞM U ŞEHVET VASF-İ HAYVANİ BUVED)
Muhabbet ve yumuşak kâplilik insanın insanî
tarafı

Şehvet ve öfke insanın hayvanî yönüdür.

Derin düşünceli hassas insanların bu insanî olan yumuşak kâplilik, muhabbet ve merhamet gibi yönleri daha ileri düzeydedir. Böyle olmayanların, ilkellikten kurtulamamış insanların şehvet, gazap, öfke gibi özellikleri ön plana çıkmış hatta bunlarda bir huy hâline dönüşmüştür.

İlkellikten kurtulamamış insanların öfke ve saldırganlıkları ön plana çıkmış, bir huy hâline dönüşmüş olmasına rağmen savaş meydanlarında, gerçekten kahramanlık gösterilmesi gereken yerlerde, tehlike anlarında cesaretleri çok çabuk tükenir. Direnemezler. Bir varlık gösteremezler. O yumuşak huylu denilen insanların savaş meydanlarında muhabbetleri gibi gösterdikleri kahramanlık da çok büyük olur. Çünkü onlar ilkellikten kurtulmuş, yaptıkları ettiklerinin bilincinde olarak yaparlar.

Zaten gazapları ve şehvetleri hiçbir kontrole tabi tutulmayan vahşi insanlar medeniler karşısında hep korkmuş kaçmışlar, savaşmaya cesaret edenleri de

(KEZM-İ GAYZ İNEST AN RA KAY MEKUN)
(TA BİYABİ DERCEZA ŞİRİN SUHUN)

Öfke anında içinden geleni ortaya dökmüyorsan,
öfkeni tutuyorsun demektir.

İşte o zaman mükafatın tatlı sözle karşılık bulman
olacaktır.

(Ali-İmran-134) Övülmüş insanlar; sadece Allah rızasını gözeten, başka hiçbir amaç taşımaksızın sadaka verenler, zayıf veya güçlü olduklarında öfkelerini aşağı indirip, ağızlarından çıkarmayanlar, (dikkat; öfkelenmezler denmiyor, ağızlarından çıkarmayanlar), insanların kusurlarını affedenlerdir.

Öfkeni tutmayı başarabilirsen karşılığında alacağın mükafatın farkında mısın? O tatlı söz nedir? Âlemleri Yaratan Yüce Allah'ın övgüsüne ve sevgisine mazhar olmandır.

Öfkesine mağlup olup içindekileri dışarıya dökenler, ağızına geleni söyleyenler hem kendilerine, hem çevrelerine büyük zararlar verirler. Öfke yatışınca işin pişmanlık bölümü başlar. Ama artık iş işten geçmiştir. Şişe kırılmış, içindekiler ortalığa saçılmıştır.

Buradaki denge, şerhilerin öfkesiz insanların üzerinde kuracağı baskıyı engellemektedir. Bunun çaresi önceden tedbir almak, şerhli insanların yüzüne asla gülmemek, onların cesaretini artırıcı yumuşaklık göstermemektir. Vakar denilen davranış şekli budur.

ÖFKENİN TASVİRİ

Ormanlar kralı aslan, öfkesi ve hiddetiyle bütün orman ahalisini korkudan titretmektedir. Hayvanlar işi sıraya koymuş her gün biri aslanın günlük yemeği olmak üzere kendi ayaklarıyla aslanın yanına gitmektedir. Sıra tavşana geldiği bir gün tavşan gitmekte gecikir.

(ZA'N SEBEB KANDER ŞÜDEN O MAND DİR)
(HAK RA Mİ KEND Ü Mİ GÜRRİD ŞİR)

Tavşan gecikmişti. Bu yüzden o hiddeti büyük
aslan

Öfkeyle pençelerini toprağa geçirmişti.

Acıkmıştı. Kendisine yemek olmak üzere kendi

ayaklarıyla gelmesi gereken tavşanı bekliyordu. Tavşan geciktikçe öfkesi büyüyordu. Öfkeden pençelerini toprağa geçirmiş topraktan parçalar koparıyor, bir taraftan da kükrüyordu.

**(GÜFT MEN GÜFTEM Kİ AHD-İ AN HASAN)
(HAM BAŞED HAM Ü SÜST Ü NARESAN)**

Ben zamanında söylemiştim diyordu kendi kendine

O alçakların sözünden ne olacak, alçakların ahde vefası olmaz.

Öfke anında vücutta değişiklikler olur. Gözler bir noktada kalmaz. Hareket halindedir. Derinin rengi sürekli değişir. Kırmızlaşma, kararma hatta bazen morarmalar görülür. Organların bazılarında titremeler baş gösterir. Salgı bezleri daha hızlı çalışır. Özellikle ağız bölgesinde salgılananların kontrolü kaybolur. Zihin sürekli karşısındakinin hata ve kusurları üzerinde yoğunlaşır. Bir müddet sonra, karşısındakinin kim olduğunun ne olduğunun hiçbir önemi kalmaz, sadece kusur ve hata olarak algılanmaya başlanır.

Karakter olarak öfkelenmeye müsait olanların öfkelerini tutabilmeleri kolay iş değildir. Ancak yine de öfkeyle bir mücadele gerekir. Öfkelenenin öncelikle Cenabı Hakk'a sığınması lazımdır. Sonra öfkenin daha başlangıcında akıl ve bedenlerini istila etmesini engellemelidirler. Öfke gittikçe artan bir hızla insanın aklını ve bedenini kuşatır. Adeta esir alır. Kontrolü ele geçirir. Öfkenin bu istila hareketine karşılık yer değiştirmek faydalı olur. İmkan olursa abdest almak kesin çözümdür. Öfkeyle diğer zamanlarda da mücadele etmek gerekir. Öfkeyi artırıcı etkilerden, zihni ve dimağı aşırı yüklemelerden, aşırı zihinsel yorgunluktan kaçınmak faydalı olacaktır.

**(DEMDEME İŞAN MERA EZ HAR FİKEND)
(ÇEND FERİBED MERA İN DEHR ÇEND)
(Aslan) O alçakların hilesi beni eşekten düşürdü
(diyordu)**

Bu zamane beni daha ne vakte kadar aldatacak.

Ben ne eşeklik ettim de bu alçakların sözüne güvendim. Burada onların benim ayağıma gelmelerini beklemek hata idi. Kalkıp çalışmam, avlanmam gerekirdi. Eşeğe otlamayı bırak, sana ot getirelim deseler inanır mı? Eşeğin bile düşmeyeceği bir hataya düştüm. Hani bak gelen yok.

**(SAHT DERMANED EMİR-İ SÜST RİŞ)
(ÇÜN NE PES BİNED NE PİŞ EZ AHMAKİŞ)
Gevşek sakallı emir, acze düşecektir
Çünkü ahmak ne önünü görür ne de ardını**

Aslan kendi kendini öfkelenmeye tahrik edici ne varsa söylemektedir. Sen aldatıldın. Sen eşeksin. Sen ahmaksın. Sen gevşek sakallı bir acizsin. Kalk aslanlığı göster şu aleme.

Her zalim, zulmünün gerekçesini hazırlar. Yaptığı zalimliği haklı gösterecek önermelerle başlar işe. Çoğu zaman yaptığı zulmü perdelemek için asıl zulme uğrayanın kendi olduğunu savunur. Kendine acındırmaya çalışır. Burada da yapılan odur. Kendi ayağıyla ölümüne gelmesi beklenen gecikince tavır, aldatılmak, kandırılmak, ahde vefasızlık eksenine kaydırılmıştır. Yapılan ve yapılacak olan zulme gerekçe hazırlığıdır bunlar.

M. Sait Karaçorlu

Kafiye Kifayetsizliği

*Koşturduğumuz atların nalları döküldü
Kaderimiz Kızılırmak gibiydi içe büküldü*

*Biz bu toprakları ivazsız sevdik bu majeste
Lakin bu çaldıkları yedi yabancı bir beste*

*Yürüdüğümüz yol yol mudur yoksa çöl müdür?
Pranga sayan mahkum psişik bir sembol müdür?*

*Düşlerim saklı durur karayel kavşağında
Mukaddes Manukyanzedeyiz en körpe çağında*

*Deprem gerilerde kaldı imdi dem depremsizlik
Bu tufan hazırlıkları Nuh dedem tam temizlik*

*Aha diyorum : Marksizm bir afyondur a efendi
Velakin bu millet de kelepçesiyle evlendi*

*Akıncı karıncalar bastı mazimizi ağaca astı
Bildik ki asıl bizim esaretimiz bile halastı*

*II. Mahmud`a gavur diyen halk sana ne desin ?
Haşmetmeab tahammül tanrısı nerelerdesin ?*

*Minyatürüne geri dön ey son yeniçeri
Cihangirlik genetik mirasımızdır ; ileri !*

*Müntehir bir fareden gelen mesaj : İnsanlık
utansın
Salın şimendiferi çayıra vagonlar otlansın*

*Rahmetli Red Kit tesbihini ne de hızlı çekerdi
Sonra devlet tesbihi kamulaştırdı ve bir köye
ismini verdi*

*Uzaya gider sarhoş balıkların sudaki teranesi
İşte Türkiye : Açık hava akıllılar tımarhanesi*

Süleyman Pekin

EkmeK Ve Kitap

Özlenen ve beklenen biri için “şu bana seni hatırlatıyor” demek ne kadar kabalık olur. Ama artık şiirler ve şarkılar bile var bunun hakkında. Kabalık ve ayıp sayılan bir çok şey gibi yerini sıradanlaşan bir tekrara bıraktı.

Öylesine sıradan ve öylesine çok tekrarlar ki bunlar, değil kabalık ve ayıp olması ne anlama geldiği bile dikkate alınmıyor. Zaman zaman, müstehçen bir deyim sanki günlük konuşma dilinde olağan bir ifade tarzı gibi olmadık yerde, olmadık kişilerce dillendiriliveriliyor. Hazreti Mevlana'nın o müthiş papağan hikayelerinin ne demek istediği daha iyi anlaşılma imkanı buluyor böylece.

Papağan tekrarı. Ne anlama geldiği bilinmeyen, sözcüklerin bilinçsizce cümle aralarına serpiştirilmesi. Anlatılmaya çalışılan anlamın ne olduğunun hiçbir önemi yok. Çünkü anlatılan kişinin zaten dinlemediğinin, dinler gibi görüldüğünün farkında herkes. Karşısındaki zihnini katmanlara ayırmış, sadece kendiyle alakalı, bu konuşmadan sonra neler yapacağını planı içinde. Dinlermiş gibi görüldüğünden derin ve anlamlı şeyler söylemek için özel bir çaba sarfetmeye gerek kalmıyor. Sonra ukala bir ses tonuyla yorumlar geliyor. “Toplumsal sorunlarımızdan bir tanesi de aramızdaki iletişimsizliktir. İletişim kurmaya çaba sarfetmeliyiz.” Önerilerin hepsi de öznel. Karşınızdakini anlamaya çalışın türünden bir nasihat yoktur içlerinde. Kendini karşıdakine nasıl ifade edebileceğinin yolları yöntemleri öğretilmeye çalışılır.

Ben de bunlardan biriyim işte. Seni hatırlatan her durumda, seni anlatabileceğim birilerini arıyor buluyorum. Seni anlatmaya çalıştığım zamanlarda karşımdakinin en çok ilgisini çekecek bir yönünü buluyor, onları ballandıra ballandıra anlatıyorum. Eğer o çokbilmişlerin dediği iletişim kurulabilmişse, ilgiyle dinliyorlar anlattıklarım. İlgilerinin derecelerini seninle ilgili sorulara bakarak kestirmek mümkün. Ama çok da önemli olmuyor.

Mesela bugün “Dünya Kadınlar Günü” idi. Senin bu tarz günlerle bir alakan olmadı. Bugün dünya emekçi kadınlar günü. İşçi kadınlara yapılan bir zulmün özür dilemesi babından uydurulmuş bir gün. Sen emekçi bir kadın değildin ki alakan olsun bu gün ile. Sen emeğin kendisi idin. Emek gibi soyut bir kavramı elle tutulur gözle görülür bir şekilde anlamak isteyen sana bakmalı idi. Sen yürüyen, konuşan, gülen, ağlayan bir emek idin. Her anın ve her saniyen bir şeyler üretmekle geçerci.

Bu yüzden hiç kimseden de ayrıcalık, pozitif ayrımcılık, kota falan istemedim. Mevcut şartlar ne ise onun içinde yaşadın, acı çektin, ağladın ama direndin. Hep direndin. Hep direndin.

Gelinine Duygu Asena'nın “Kadının Adı Yok” kitabını hediye eden kaynanaya ne denir? Oğlundan dolaylı yoldan intikam alan bir kurgucu anne denilebilir mi?

Asla denilmemeli.

Ah senin şu, okuyacak bir şeylerin yokluğu ile yiyecek bir şeylerin yokluğunu aynı şiddette hissettim cümle varya. O cümlenin açılımından bîhaberler kadının adının nasıl yok edildiğini anlayamazlar.

1946 yıllarıydı. Erzincan depreminden hemen sonra oraya tayin çıkmıştı. Gitmiş, deprem sonrasının bütün dehşetinin, yokluğunun, acısının ve gözyaşının yaşandığı şehre yerleşmişsiniz. Yerleşmek kelimesi ne anlama gelebilir ki. Taş üstünde taş yoktu. Hiçbir bina ayakta değildi. Enkazlar arasında uyduruk bir barakaya sığındınız. Kış bastırmıştı. Erzincan'ın insanın nefesini kesen zemherisi felaketin üzerine bir başka felaket gibi çökmüştü. EkmeK ve kömür vesika ile dağıtılmakta idi. Günlük kömür istihkakı sobayı bir kere yakmaya yetiyordu. EkmeK ise bir öğünlüktü. İlk çocuğuna hamile idin. Eşinin tren koruması görevi için gidiş ve gelişleri on gün sürüyordu. On gün boyunca barakada soğuk, açlık ve yalnızlıkla savaşmak zorunda idin.

İşte onlardan birinde fırıncı eve getirmesi gereken ekmeği unuttu. Getirmedi. Sen o ortamda yaşamak zorunda olan bir kadındın. Bir kadının fırından gidip ekmeği alma hakkı yoktu. Fırına gidemedin. Evden çıkamadın. On gün boyunca ekmeğin gelmesini umud ederek bekledin. Aç bekledin. Soğukta bekledin. Yalnız bekledin. Çıkmadın. Fırına gitmedin. Şikayet etmedin. Ama “keşke okuyacak bir şeyler olsaydı, bu kadar yalnız kalmasaydım” dedin.

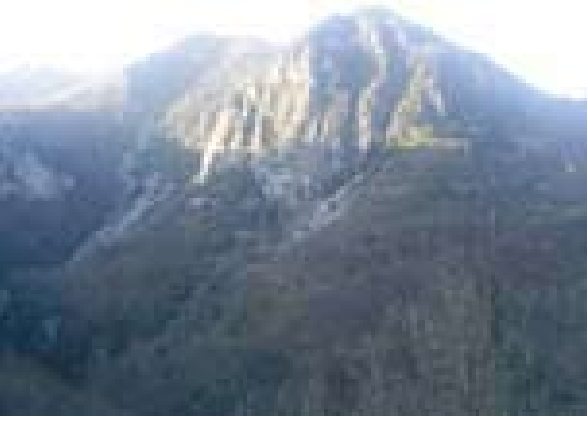
Dünya kadınlar günü öyle mi?

Ah ne dünyadan ne kadından habersiz işin edebiyatında, atılacak nutuk kısmında olanlar.

Bunları anlamaktan ne kadar uzaktasınız. Duyduklarınızı papağanlar gibi anlamları üzerinde hiçbir fikriniz olmaksızın tekrar edin durun bakalım.

Konuşma açlığını bastırırsınız belki.

Aytepe Yaylası

Köyler, vadiler, yaylalar, dağlar ve siz. İşte Aytepe Yaylasına yapacağınız yürüyüş sizi tüm bu güzellikler ile buluşturuyor.

Doğanın tüm saflığının, yeşilinin, özellikle ilkbahar aylarında yola çıkarsanız sizi envayi çeşit çiçek kokusunun karşılayacağı, sonbahar da çıkarsanız sarı yapraklar üzerinde gerçekleştireceğiniz bu kır yürüyüşü İzmit den başlıyor. Araç ile İzmit merkezden Yuvacığa çıkıyoruz. Yuvacık İzmit'in bir beldesi. Bu araç yolculuğunda beldeden adını alan Yuvacık barajını da görme imkânımız var. Manzara tırmandıkça eşsizleşiyor. Baraj sularının mavisi, doğanın yeşil, kahve tonları bir arada bizi mest ediyorlar. Araçtan inip bir an önce yürüyüşe geçmek için sabırsızlanıyorsunuz.

Yuvacık beldesi sonrası Servetiye Camii köyüne ulaşıyorsunuz, şirin küçük bir köy, zaten köyler hep böyle değil midir? Küçük ve şirin.

Bir sırt çantası, sağlıklı bir yürüyüş ayakkabısı, fotoğraf makineniz ve siz. Artık araçtan inebilirsiniz. İşte doğa ile birebir kucaklaşacağımız yürüyüş bu noktadan başlıyor. Burası Samanlı dağlarının etekleri. Eğimi az, ancak uzun bir yolu var.

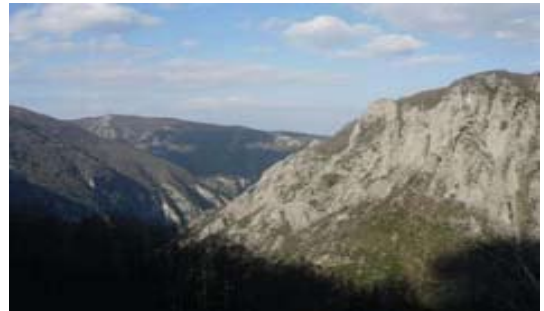
Caminin yanından başlayan yürüyüş, orman içinden devam ediyor. Yol takip edilerek yaklaşık 40 dakika yürüdükten sonra, ki bu yürüyüş şimdilik aşağıya yani vadinin tabanına doğru olacak. Daha sonra salaş bir dağ konaklama yerine geliyoruz. Vakit artık öğlen

olmuştur. Konaklama yerinin sahibi yaşlı bir adam. Civardakiler ve bizim gibi gezginler ona Hacı diye hitap ediyorlar. Kimsesi yok. Bu salaş mekanda kendine ait tek göz bir odada yalnız yaşıyor. Burayı hem kendine yaşam yeri hem de bizim gibi uğrakçılara soluklanma yeri olarak seçmiş. Üstelik maddi bir kazanç beklemeden.

Mekan tamamen ahşaptan yapılmış. Etrafı ve üstü asma dalları ile kapatılmış. Tahta masalar ve oturmak için etrafta bir yığın kütük var. Küçük bir çay ocağından gelen demli çay kokusu ile bu mekana giriyorsunuz. Sizi karşılayacak iki sürpriz daha var. Biri sabahtan yakılmış, her tarafı rüzgar alan mekanın tek ısıtıcısı şömine. Kalın ağaç dalları çıtır çıtır sesler çıkararak yanıyor, ateş artık köz olma yolunda. Öğle yemeği için yanınızda getirdiğiniz sucuklar bu közde pişirilip, hiçbir yerde bulamayacağınız zevkte karnınızı doyuruyorsunuz. Tabi isterseniz yanınızda mangalda pişebilecek her şeyi getirebilirsiniz. İkinci sürpriz tüm bu zevkleri yaşarken oturduğunuz her bir ağaç kütüğünden yanınızda akan dereyi seyredip, suyun şırıltısını dinlemeniz.

Bu kendine özgü keyifli mekanda verilen molanın ardından yolumuza devam ediyoruz. Artık vadinin dik bölümüne yani Aytepe'ye tırmanacağız. Yol uzun, tırmanış ve geri dönüşümüz yaklaşık 9 km yol kat ettirecek. Elimizden fotoğraf makinesi düşmüyor. Samanlı dağları, vadi, ağaçlar, uzun toprak yollar, dereler.

Aytepe'ye geldiğimizde yorgunluk ve doğa

sarhoşluğu bir arada sizi sarmalıyor. On beş dakikalık bir mola. Ardından geri dönüş. Mutlu ama hüzünlü bir dönüş. Bu gezide sadece doğanın yeşili, gökyüzünün mavisi, dağların haki rengi var. Sabah 08:00 de başlayıp İzmit'te akşam 19:00 civarında biten bu geziden geriye kalan ciğerlerimizdeki temiz hava, mutlu yorgunluk.

Gülay Yenilmez

gökada

Bir gökadasın sen kabulet

Ellerin gökkuşağı kokuyor bu yüzden

Biçimini alıyor bir kuşun

*Ağzın avazlarıma gözlerin kaçak
kirpiklerime*

Sır edince izini ayaklarım

Bir kor yakıyor ellerimi

Rüya inkarda uykuyu

Bir kardelen inkarsız

Bir de teninin kokusu

Bir gökadasın sen kabulet

Meriç Çetin

Adnanın Hikâyesi

Adnan'ı hayatımın en zor günlerinde tanıdım. Okulu bırakmıştım. Lise sondan okulu bırakan adam hayatını devam ettirecek bir meslek edinmek zorundadır. Adnan elektrik ustasıydı. Benim için okyanusta bulunmuş bir ıssız adaydı. Çok kısa zamanda beni iyi bir usta olarak yetiştireceğine teminat veriyordu. Yanında işe başladım. Bana hiç çırak veya kalfa gibi davranmıyordu. O ustaydı ben işçiydim. Ama arkadaşlık. Zaten yaşadık. On sekiz yaşlarında iyi bir elektrik ustası olmak kolay mıydı? Bilmiyordum. Ama Adnan basbayağı ustaydı işte. Elinde yedi sekiz tane iş vardı. Biri oldukça büyük bir işti. Bingöl depremi sonunda yapılan geçici konutların elektrik işini almıştı. Bir müteahhidin taşeronuydu. Kablolari, borulari, demirleri, piriz, anahtar, komitatör gibi malzemeleri inşaata taşıyorduk. Sıva altı elektrik işi daha zordu. Ben tuğlaların üzerine Adnan ustanın tebeşirle çizdiği çizgiyi çekiç ve murçla kazıyordum. Tavanın beton kısmını kazmak oldukça zordu. Anahtar piriz gelecek oyuntuların kazılması daha kolaydı. Günlerce toz toprak içinde bu kazma işini yaptım. Hafta sonunda Adnan ummadığım bir para verdi. Para iyiydi. Çalıştığımız zamanlarda bazen lokantadan yemek yiyorduk. Bazen domates peynir salatalık ekmekle idare ediyorduk. Hepsi güzeldi. Çalışmak başlangıçta çok zor geldi. Birkaç kere işi bırakmayı bile düşündüm. Ama arka cebinden penseyi çıkarıp mavi kırmızı kabloların ucunu açmak, çok karışık görünen bağlantı noktalarında bakır telleri birbirine bağlamak çok güzel görünüyordu. Usta olmak hevesine devam etmeye karar verdim.

Sonra Adnan'ın hiçbir ahlak kuralına bağlı olmadığı ortaya çıkamaya başladı. Yakın akrabaları için bile düşündüklerini pervasızca anlatıyordu. Kendisi için ne denileceğini düşünmüyor, anlattıkları iğrenç şeylerden gurur duyuyordu. Çalıştığımız inşaatın sahibi genç bayan geldi. Adnan'la kavga etmeye başladı. Adnan para istiyor, bayan hesabı geçtiğini işi henüz bitirmediğini söylüyordu. Şu kadar aldydın, şu kadar verdin münakaşası uzun müddet sürdü. Münakaşa ağız dalaşına, karşılıklı

sövgüye kadar gitti. Adnan geri adım atmıyordu. İş bırakacağını söyledi. Bayan yalvarmaya başladı. Parasının gerçekten bittiğini ev sahibinin evden çıkardığını, bu işin bir an önce bitmesi gerektiğini anlattı. Adnan yalvarmaya karşılık yumuşayacağına daha çok gaddarlaştı. Çatıya çıktı. Dam direğine bağladığı kabloları kesmeye başladı. Zavallı kadın ağladı. Annesiyle yalnız başına olduklarını kendilerine acımasını söylüyordu. Olmadı. Kolundan bir bilezik çıkardı. Adnan'a uzattı. Durmuş öylece onlara bakıyordum. Adnan bileziği aldı. Birkaç saat daha çalıştı. Bayanın oradan uzaklaştığı bir sırada "Haydi toparlan gidiyoruz" dedi. Anlamadığımı görünce daha fazla açıklama yapmadan malzemeleri toplamaya başladı.

Ben kahvede otururken O, ortadan kaybolmuştu. Bir zaman sonra geri geldi. Bileziği bozdurmuştu. Cebinden çıkardığı bir tomar parayı saydı. İçinden birkaç bozuk para çıkarıp çay paralarını verdi. Kalktık. Neden işi bitirmediğini sordum. Bana acıyarak baktı. Ustalığın öyle kolay öğrenilmeyeceğini söyledi. "Bu inekleri sonuna kadar sağmazsan aç kalırsın" dedi. Yüzüne baktım. Gözlerinde kadın kendisine yalvarırken gördüğüm aynı zalim ifadeyi gördüm. Aslında sürekli açtı. Parayı galiba kumar oynayarak çok kısa zamanda bitirmişti. Yarım bırakıp para sızdırdığı işleri gezip duruyorduk. Bir gün karşıdan iri yarı bir adam görünündü. "Sakın bu adama nerede olduğumu söyleme" diyerek gözden uzaklaştı. Adam geldi Onu sordu. Biraz şaşkın fakat renk vermemeye çalışarak nedenini sordum. Adam hem öfkeli hem kararlıydı. Adnan'ın dolandırdığı malzemecilerden birinin adamıydı. Külliyetli miktarda borcun peşindeydi. Yaptığı işlerin malzemelerinin parasını da ödemediğini böylece öğrenmiş oldum. Böylece daha bir çok şey öğrenmiş oldum.

Kendini sarhoşluğa vurduğu bir gün kahkahalar içinde anlattığı hatıralarını dinledim. "İzmir'deydim" diye başladı söze. "Şimdi İzmir'de ne işin vardı diye soracaksın. İki yıl önceydi. Bir çocuk vardı. Temiz bir arkadaştı. Hayatında hiçbir şey yoktu. Ot gibiydi.

Babasının pastanesi vardı. Orada çalışırdı. Gezelim desen yok, eğlenelim desen yok. Aramızı iyice düzelttikten sonra –tabi bu zaman aldı, masrafları hep ben çektim, bana güvenmesini sağladım kafaya aldım. Babasının hastalanıp dükkana gelmediği bir gün, dükkanın camına satılık yazılı karton astık. Hanzo bir barajcı geldi. Barajdan almış paraları. Şalvarının cebi para dolu. Vur aşağı tut yukarı pazarlığı bitirdik. Aldık paraları elinden pastaneyi kasasıyla beraber devrettik adama. Arkadaş önlüğünü çıkardı. Doğru garajlara. Otobüse atladık, ver elini İzmir. Koca pastanenin parası ikimize bir ay ancak yetti. Para bitince arkadaş ağlayıp sızlamaya başladı. Ben ne yaptım ne ettim diye. Baktım olacak gibi değil otelin odasında O uyurken ben sıvıştım çıktım. Ne oldu ne yaptı bilmem. Ne olacak canım bulup bir yolunu babasının yanına dönmüştür. Ben girdim bir çay bahçesine. Garson yardımcısıyım. Garson çay dağıtıp, paraları alıyor, ben boşları topluyorum. İzmir’ın ortasında büyük çay bahçesi. Müşteri kaynıyor. Baktım patron abdestli namazlı dini bütün birisi. Kollamaya başladım. O camiye ben de arkasından. Abdest alıyorum, tam yanında namaza duruyorum. Beni sevdi. Garson çay markalarından çalardı. Adam çay ocağının yanında oturur, garson aldığı her çay için bir marka atacak ya, bizim hacı kafasını diğer tarafa çevirmişse bu markayı hızla teneke kabın içine fırlatır, zıplayan marka bir de zıpladıktan sonra düşünce iki marka sesi çıkardı. Böyle böyle hacı garsonu yakaladı işten attı. Yerine ben geçtim. Kuruş sektirmiyorum. Hacı her hesabı alışta eski garsona sövüyor. “Ne kadar çalışmış şerefsiz !” diyor. Hesabı topladığım bel çantasını söküyor, “Ben bir ikindiye kılıp geleyim” diyerek Hacıya uzatıyorum. Hacı hayatından çok memnun. Müşterinin en kalabalık olduğu bir gün, deri bel çantasının iyice dolduğuna kanaat edince, yine ikindi namazı için hacıdan izin aldım. Deri çantayı vermeyi unuttum elbet! Bir daha geri dönmek üzere gittim.”

Hikayesini bitirdiği zaman onun hakkındaki düşüncelerim berraklaştı, netleşti. İnsanları aldatarak, kandırarak, yalan söyleyerek yaşamayı bir yaşam biçimi haline sokmuştu. Her aldatışında kendini güçlü hissediyordu. Karşısındakinden daha akıllı,

daha zeki, daha kurnaz olduğunu görmek için, güven duygusu, üstünlük duygusu yaşamak için yapıyordu bütün bunları. Aldattığı, zor duruma düşürdüğü, yalan söyleyerek peşine taktığı insanların zavallılığı ona habis bir mutluluk veriyordu. Zalimce eğleniyordu. Yalan söyleyerek, kandırarak, dolandırarak elde ettiği paralarla servet yapmak peşinde değildi. Har vurup harman savurarak, içkiyle kumarla dağıtıyor iki gün içinde büyük paralar yiyor, sonra aç bir kurt gibi dolandıracak, çarpacak yeni saflar aramaya çıkıyordu. Ahlak tariflerinde “böyle böyle yapanlar insanlar tarafından sevilmezler, itibarları saygınlıkları kalmaz” şeklindeki tariflerin gerçekliği yok. Adnan yaptıklarını biraz da özellikle kendisine kötü denmesi için yapıyor gibiydi. Hayır o tavırlarda “başkalarının benim için ne dedikleri umurumda değil” düşüncesi yoktu. Özellikle “bana kötü demelerini istiyorum” der gibi bir hali vardı. Çünkü sonuçta o da bir güç ifadesiydi. İnsanlar ise güce tapınmaktaydı. Nasıl olsa, parasına, yapabileceklerine, kötülüğüne saygı duyacak, kötülükte de olsa şöhret sağlayacak bir hedef kitlesi vardı.

Benim durumum mu ? Tabi benim; Adnan’ın tehlikeli bir ıssız ada olduğunu, ondan ustalık falan öğrenemeyeceğimi anlamam çok uzun sürmedi. Zaten O’ da beni usta yetiştirmek için değil, peşinde koşan alacaklılarına karşı koruma olarak kullanmak için yanına almıştı. Bende ona bir kötülük yapayım, onu şiddetli zarara uğratacak bir şeyler yapayım diye düşünmedim değil. Ama gözüm kesmedi. Bileziğini çıkarıp veren kadının gözyaşlarının intikamını alamadım. O hesap mahşere kaldı. Çünkü Adnan kendi kulvarında benden çok üstündü.

Yalanın derecelenmesi tehlikeli eğim. Ne kadar aşağılara yuvarlanacağı belli olmayan bir çözülme ve düşüş. Ama yine de yalanın ihanete dönüşen bölümü en kötüsü. Çünkü ihanet aldatılmadır. Bir şekilde aldatılmak ihanete uğramak insanoğlunun değişmez yazgısı gibidir. Kaçınılmaz olarak aldatılmak ve ihanete uğramak tıpkı bedensel gelişme, ruhsal oluşum gibi tanışılması gereken hayatın olmazsa olmaz gerçekliklerinden biridir.

bir güz aşığı

*alıp buralardan seni ıssızlığıma
götürsem
solgun bir ay ışığı, ateşböcekleri
uçuşsa, biz sussak
hayattan kurtulan yoksul çocukların
sözlüğünde
bir dizelik acıyla dönsek dünyaya /
yeniden*

*aynı coğrafyaları paylaşıyoruz seninle
sevgilim
ne kadar uzağında görsen de beni, senin
bir biçiminim
bil bunu ama, seni sevdiğime dair nasıl
bir yanıt
veriyorsam, öyle veriyorum bunun da
yanıtını*

*farklılığını bilerek yaklaşıyorum sana
sendeki beni alıp öpüyorum aynada
kalmış bir anı niyetine
kendimdeki benzerlikleri arıyorum sende
ve ortak acılarımızdan süzülerek
sokuluyorum yanına
sende tanımak istiyorum kendimi*

*şimdi kalbini tut, suyla çakılın uyumunu
dinle,
beni anlayabilirsin, yüzünü bir kıyıya
dön, bir göle
göz at mavinin derinliğine, deniz ve gök,
gece ve gündüz, bil bunu da sevgilim,
biz seninle
geçmişin bir devamı, geleceğin
adımlarıyız*

*alıp buralardan seni, yasını tuttuğum
diyarlara götürsem
kaç adım ötede şafak, yıldızlar neden
hala çocuk
ve ben bir güz aşığı, sen iyisi mi sevgilim
dudaklarının kıyısında
karşıla beni, ne kadar da geç kalmışız
değil mi*

Hayrettin Geçkin

Hattatlar Buluşması

İngiltere'nin en büyük kütüphanesinin müdürüydü. 80'li yıllarda çok gelişmiş elektronik cihazların kullanıldığı bir kütüphaneydi. Henüz dünyanın yaygın olarak tanışmadığı eski metinleri okuyan, digital ortama aktaran hatta tercüme eden cihazlara sahip idiler. O teknolojinin nimetlerinden yararlanmaktan daha çok eski bir metine takılmıştı. Odasında her başını kaldırdığında görebileceği yerde asılmış, Cüneyd-i Bağdadî'nin bir beyti vardı. Beytin kaligrafisi adeta büyüleyici bir özelliğe sahipti. Gözün takıldığı kıvrımlar insana sonsuzluk duygusu veriyor, harflerin büklümleri, önceki ve sonraki harflerle birleşme noktaları, kalınlaşıp incelmesi bir temaşa ahengi içinde akıp gidiyordu. Bu beytin hattı onun hayatını değiştirdi. Kuzey Afrika ülkelerine doğru yolculuğa çıktı. Müslüman oldu. Dünyadan elini eteğini çeken Şazeli dervişlerinin arasına katıldı. Adını Abdülkadir Es-sufî olarak değiştirdi.

Hat böyle bir sanat ve bilim dalıdır. Sürrealist bir resimdir. Erbabınca malum bir matematiğin üzerine oturur. Her harfi her stilde ayrı değerler taşıyan bir estetik manzumedir. Yüzyıllardır süregelen bu sanat dalının temel eğitimi ortalama dört yıl sürer. Dört yıl süren temel eğitimden sonra bir ömür boyu devam eder. Her hat tablosu türünün tek örneğidir. Soyuttan somuta, somuttan tekrar soyuta gidiş gelişler yaşatır insana. Hikmetli bir cümle, bir öğüt, bir emir, bir teselli cümlesi hattatın elinde yazı olmaktan sanat eseri olma derecesine yükselir. Üstatlardan birebir eğitimle öğrenilir. Yine onların izni ile yazılmaya başlanır. Bu izin diploma anlamına gelebilecek "icazetname" terimi ile ifade edilir.

Halen dünyanın sanat eseri müzayedelerinde en yüksek değerlerle satılan tablolar arasında hat eserleri

ilk sırada yer almaktadır. Haliç'in kayıkla geçildiği dönemlerde, yolcu kayıkçıya "param yok der, sana yol ücreti yerine şunu vereyim" Çıkardığı kağıda bir "vav" harfi yazar ve uzatır. Kayıkçı, gülümseyerek alır. Kanmadığını bir kağıda yazılı "vav" harfinin yol ücreti yerine geçemeyeceğini düşünür, ama güngörmüş bir hoşgörü ile kabul eder. Sonra sahaflardan geçerken aklına gelir. Kağıdı çıkarıp gösterir. Şaşkınlıktan küçük dilini yutacak gibi olur kayıkçı. Çünkü o değersiz zannettiği kağıt parçasına yol ücreti değil kayığın bedeli kadar para verilmiştir. Tekrar karşılaştıklarında "para değil, bir vav ver yeter" diyecektir.

Sanatın vesanatçının neserinin parayla ölçülemeyeceği kesin ama sanata ve sanatçıya değer verilmeden uygarlığa ulaşılamayacağı daha kesin. Kocaeli'de bu cümleden sayılacak bir etkinlik düzenlendi. Bilim Kültür Sanat Derneği Başkanı Abdurrahman Dizman ve Dr. Uğur İnan önderliğinde "Hattatlar Buluşması"nın ikincisi gerçekleştirildi. Muhammed Temimi, Salim Türkoğlu, Hasan çelebi, Mahmut Şahin, Mehmet Memiş, Osman Özçay, Mehmet Özçay, Davut Bektaş, Efdalüddin Yılmaz, Mümtaz Durdu, Talip Mert, Savaş Çevik, Ahmet Zeki Yavaş gibi Türkiye'nin muhtelif bölgelerinden Hattatların katıldığı buluşmanın ilk durağı Saraybahçe Belediye Başkanı Halil Vehbi Yenice'nin ev sahipliğinde Şehitler Korusunda verilen kahvaltı oldu. İzmit'in tarihi mekânları gezildi. Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonunda toplantıya devam edildi.

Kocaeli'nde gerçekleşen her sanat ve kültür etkinliği gibi heyecan uyandıran bu buluşmayı gerçekleştirenleri kutlamak gerekiyor.

Atilla Gagavuz

Selâm

- Galesiz : Ne o Dertli, gene pek dertlisin ?
 Dertli : Sorma hocam, bu sefer iş büyük...
 G : Yâni dert ?
 D : Evet, dert !
 G : Derdini söylemeyen ...
 D : Mesele dermanı bilmekte değil, uygulamakta...
 G : O da bir dert değil mi ?
 D : Gene haklısın.
 G : De hadi, de bakalım !
 D : Dert savaşsa derman barış değil midir ?
 G : Elhak, öyledir.
 D : Barışın bir adımı da selâmı yaymak, yaygınlaştırmak değil midir ?
 G : Elbette öyledir.
 D : Verilen selâmı almak, selâm vermekten daha da önemli bir görev değil midir ?
 G : Kesinlikle öyledir.
 D : Öyleyse sayın hocam, bazı insanlar niye selâm almaz !
 G : Belki de rüşvet değil diyedir !..
 D : Hocam, bu gün keyfin yerinde anlaşılan; ama inan ki benim hiç değil.
 G : “Şu cihan cehennem” mizahsız da tamamen çekilmez oluyor be Dertli !
 D : Haklısın hocam da, bu işin mizaha gelir yönü pek yok gibi geliyor bana.
 G : Niye olmasın Dertli ? Senin şu dertli halin bile başlı başına mizah !
 D : Yapma etme hocam; ben ne dertteyim, sen nerelerdesin ?
 G : Ne yâni, senin için dert sahibi olmamı beklemiyorsun ya ?
 D : Paylaşmak görevimiz değil mi ?
 G : Elbette görevimiz. Ama bu, bir meseleyi dert saymamayı engellemez.
 D : Sana boşuna “Galesiz” dememişler; zaten sana göre “dert” diye bir kavram yok !
 G : Olmaz olur mu Dertli !
 D : Hiç duymadım da...
 G : Duymadığın dert değil, şikâyet olabilir.
 D : ?!...
 G : Sen hele şu işi baştan bir anlat da, dert mi, değil mi anlamaya çalışalım.
 D : Hocam bak şimdi : Sabahleyin otobüse biniyorum. Benden önce binenler hep komşular; değilse bile, genellikle tanıdık yüzler. Geçip yerime oturmadan önce herkese hitaben “selâmın aleyküm” diyorum.
 G : Ne güzel yapıyorsun...
 D : Bir kısmı selâmı alıyor, yâni “aleyküm selâm” diyor ...
 G : Diğer kısmı sessiz kalıyor ?
 D : Evet, aynen öyle; ya kafasını camdan dışarı çeviriyor, ya da yanındakiyle konuşuyor gibi yapıp duymazlıktan geliyor.
 G : Eee ?...
 D : “Günaydın !” diyorum; tepki tersine dönüyor !
 G : Yâni ?
 D : Selâma cevap verenler susuyor, diğerleri aynı kelimeyle cevap veriyor.
 G : Bire bir mi ?
 D : Tabii ki değil, genellikle ...
 G : Selâm verme şeklini reyting’e göre belirlesen ?
 D : Hocam, izinle ben gideyim ! ...
 G : Niye ki ?
 D : Bu gün seninle aynı düzlemi tutturmamız biraz zor görünüyor !...
 G : Tuttururuz inşallah be Dertli ! Hele önce hikâyeyi tamamla, daha bitmedi gibime geliyor.
 D : Sarakayı bırakırsan !
 G : Sen saraka görmemişsin; ama neyse, dediğin gibi olsun; şaka yapmamaya çalışayım hatırın için.
 D : Sonunda bir çözüm buldum.
 G : Çok iyi.
 D : İki selâmı birleştirdim, “Selâmın aleyküm, Günaydın !” dedim.
 G : Bu da güzel.
 D : Hiç de güzel olmadı hocam !
 G : Niye ki ?
 D : Ben, herkesin hangi selâmı beğeniyorsa onu alacağını, neticede selâm alanların sayısının artacağını umuyordum...
 G : Mantık doğru.
 D : Ama ne yazık ki sonuç yanlış çıktı hocam; deminki deyişinle reyting’im dibe vurdu.
 G : Bu da gayet normal.
 D : Bunun neresi normal hocam ? Yâni sence bu işte bir anormallik yok mu ?
 G : Var, var olmasına da...
 D : Sence neresinde peki ?
 G : Söylersem gene kızarsın.
 D : Yâni anormallik bende mi ?
 G : Yok canım, öyle şey olur mu ?
 D : Eee, öyleyse mesele nedir ?
 G : İstersen senin derdini erteleyip “selâm” kavramını

irdelemeye çalışalım.

D : Ne yâni; ben selâmın anlam ve kapsamını yeterince bilmiyor muyum ?

G : Sen de bu gün pek katı, pek de alıngansın be Dertli ! Fazla mı gerginsin, nedir ?

D : Peki hocam, irdeleme bana uyar.

G : Öyleyse başla bakalım.

D : Selâm bir dilek, bir temennidir.

G : Güzel, başka ?

D : Aynı zamanda da bir beyan, bir bildirimdir.

G : Bu da güzel.

D : Selâm vermekle hem karşımızdakine iyilikler ve güzellikler dilemiş, temenni etmiş oluruz, hem de bizden kendisine bir zarar gelmeyeceğini bildirmiş oluruz.

G : İyi gidiyorsun, devam et.

D : Verilen selâmı almakla da hem aynı dilek ve temennilere, hem de güvenlik bildirimine katıldığımızı anlatmış oluruz.

G : Bu da güzel, sonra ?

D : Daha ne olsun ki hocam ?

G : Meselâ bu amaçla kullanılan kelimelerin önemli olup olmadığını konuşabiliriz.

D : Bence kelimeler pek de önemli değil; önemli olan anlamları değil midir ?

G : Evet, “selâm” ile “günaydın” kelimelerine kolayca yer değiştirip, aynı kolaylıkla yan yana getirivermeden böyle düşündüğün anlaşılıyor.

D : Sence bu yanlış mı ?

G : Kelimelerin anlamları birebir aynıysa yanlış değil.

D : Sanırım haklısın. Örnekteki iki kelimenin anlamlarında pek de benzerlik yok; ama aynı maksatla kullanılmaları, biri birinin yerine geçmelerini sağlıyor.

G : Sağlamasına sağlar da, doğru olur mu ?

D : Niye olmasın ki ? “Cümlelerin maksudu bir, lâkin rivayet muhtelif” olamaz mı ?

G : Olabilir; ama olmaya da bilir.

D : Nasıl yâni ?

G : Meselâ sokakta, tanımadığın birine bir şey, meselâ bir adres sormak için “afedersiniz, bir şey sorabilir miyim ?” demekle, “bana bak, soruma cevap ver !” demek aynı olabilir mi ?

D : Olamaz tabii.

G : Öte yandan, iki selâm şeklindeki maksat birliği de biraz şüpheli.

D : İşte bunu anlamadım.

G : “Dilek ve temenni” demiştik değil mi ?

D : Evet ?

G : “Dilemek”, “istemek” demek değil midir ?

D : Evet, aynen öyledir.

G : “Dilemek” eyleminin kaç ögesi var ?

D : Nasıl yâni ?

G : Bir isteyen, bir de istenen şey.

D : Demek ki iki öge var.

G : Hayır, üç.

D : Üçüncüsü nedir ?

G : Kendisinden istenilen.

D : Doğru; yâni ben şimdi “hocam, bana bir sigara ver” dersem, isteyen ben, istenen şey sigara, kendisinden istenen de sen oluyorsun.

G : Peki, al bakalım... Şimdi söyler misin, “günaydın” dediğin zaman karşındaki için “aydın gün” ü kimden istemiş oluyorsun ?

D : ???

G : Bu durum, içinde “selâm” kelimesi bulunmayan bütün selâmlaşma sözleri için geçerli.

D : Sayalım mı ?

G : Fena olmaz.

D : Esenlikler, iyi günler, iyi akşamlar, iyi geceler, bonjur, hii, naaber, meraba, ehlen, hoşçakal, tünaydın, sağlıcakla kal... Hocam, bu iş selâmlaşma ile de sınırlı değil.

G : Nasıl yâni ?

D : Bizim dilimizdeki dilek ve temenni cümlelerinin hiç birinde, “kimden” istendiği belli değil!

G : Niye dil sınırlaması yaptın ki ?

D : Öyle ya !.. Bakalım : bonjur, gudmorning, gudnayıt, bonsuar, bonsuare, gudlayk, buanasera, orvuar... Hocam ! bir tane buldum !

G : Hadi hayırlısı, neymiş ?

D : Adiyö.

G : Eh, pek de tarife uygun değil ama, hadi bir tane istisna olsun bakalım.

D : Hocam, bu nasıl bir iş ?

G : Hangi iş ?

D : Önemli bir benzerlik çıktı ama ortaya.

G : Ne benzerliği ?

D : Bizim dilimizdeki selâm’sız selâmlaşma sözleriyle batı dilleri arasında; sanki tercüme edilmiş gibi.

G : “Gibi” si var mı ?

D : Peki ama, niye ...

G : Orda dur !

D : Konu saptırması mı olur ?

G : Evet, öyle.

D : Peki hocam; öyleyse sıkı dur ! Şimdi sıra bende.

G : Hadi bakalım.

D : Söyler misin; içine “selâm” kelimesi girince dilek ve temenninin kimden yapıldığı nasıl oluyor da belirtilmiş oluyor ?

G : Sen niye söylemiyorsun ?

D : Hocam, “selâm”, “esenlik” demek değil mi ?

G : İlle de tek kelimeyle karşılamak zorundaysak öyle denilebilir.

D : Galiba ben çok önemli bir noktayı çok fena halde kaçıyorum.

G : Bence de öyle.

D : Hadi, beni fazla zorlama da söyle.
 G : Dertli; her namazdan sonra, iki tarafa selâm verdikten sonra ne deniyor ?
 D : Allahümme ente's-selâm, ve minke's-selâm...
 G : Yâni ?
 D : Yâni ?
 G : Allahım, selâm sensin ve selâm sendendir.
 D : ...
 G : Ne o Dertli ? Bu defa sessizlik fazla uzadı ?
 D : Dilim tutuldu hocam.
 G : Niye ki ?
 D : Nasıl olur da böyle mühim bir noktayı ben bilmem, farkında olmam, kaçırırım diye.
 G : Dertlenme Dertli, zararın neresinden dönülse kârdır. Kaldı ki daha da önemli bir nokta var.
 D : Nedir hocam ?
 G : “Selâm”, güzel Rabbimizin hepsi de güzel olan isimlerinden biridir aynı zamanda.
 D : İşte bunu bilmiyordum hocam.
 G : Başka bir nokta daha var.
 D : Nedir hocam ?
 G : “Esenlik” kelimesi, “selâm”ın tam karşılığı olamaz.
 D : Öyle ya, her şeyden önce bir özel isim.
 G : Yalnız özel isim olması bakımından değil, anlam olarak da karşılamaz. Aslında hiç bir kelime “selâm” kelimesinin anlamını karşılayamaz.
 D : Öyleyse bunu biraz açalım hocam.
 G : İyi olur, hadi başla.
 D : Nerden başlayayım ?
 G : Benzer kelimeleri bulmakla başlayabilirsin.
 D : Nasıl bir benzerlik ?
 G : Ses benzerliği tabii. İçinde s, l ve m sesleri olan kelimeler.
 D : Selim..., sâlim..., selâmet...
 G : Güzel, başka ?
 D : Akl-ı selim, sâlimen, ...
 G : Daha farklı ...
 D : Benden bu kadar hocam, sen devam et.
 G : İslâm ve Müslim'e ne dersin ?
 D : Ancak “Allahu Ekber !” derim hocam; başka diyecek bir söz bırakmadın ki !..
 G : Atlayamayacağımız bir kelime daha var ama.
 D : Buyur hocam.
 G : Teslim.
 D : !..
 G : Şimdi bütün bu kelimelerin taşıdığı anlamları birleştirip selâm'ın anlam yüküne ulaşmaya çalışalım.
 D : Çalışalım hocam.
 G : Senin galiba gerçekten dilin tutuldu. Peki dediğin gibi olsun : Kuşkusuz barış, tam güvenlik, mutlak esenlik, katışıksız ve saf dostluk, rahat, huzur, her türlü kötülük ve tehlikeden kurtuluş, hayır ve iyilik içinde olma, emniyette

olma, ayıp ve kusurlardan, boş lâkırdılar işitmek de dahil her türlü sıkıntı ve rahatsızlıktan ve en önemlisi her türlü korkudan tam ve kesin olarak uzak olma.
 D : Dünyada böyle bir ortam var mı hocam ?
 G : Hayır, yok. Ama böyle bir yer var.
 D : Sâhi mi, neresi ?
 G : Dâr-üs-selâm.
 D : ?...
 G : Yâni selâm ülkesi, yâni Cennet-i Âlâ.
 D : Öyleyse biz birine selâm vermekle Allah'tan ona Cenneti nasibetmesini de istemiş oluyoruz, öyle mi ?
 G : Kesinlikle öyle Dertli.
 D : Hocam, kısa sürede çok değerleri şeyler öğrendim, sağolasın. Ama benim derdime hâlâ bir çâre çıkmadı.
 G : İstersen yukardaki “selâmı yayma” emrine dönelim.
 D : Tamam, dönelim. Evet, bu bir emirdir.
 G : Tam metni biliyor musun ?
 D : Kelime kelime hatırlayamam tabii.
 G : Başında bir “kapsam”, yâni emrin kapsam sınırlaması var.
 D : Selâmı almaya durumu müsait olmayana; meselâ namazdakine, Kur'an okuyana, yemektekine selâm verilmemesi gerektiğini biliyorum ama ...
 G : “Yayma” emrinin metninin içinde ?
 D : Hayır, bir sınırlama hatırlıyorum.
 G : “Aranızda” diye başlıyor emir.
 D : Başka bir emirde de “tanıdık tanımadık herkese” ibaresi var ama ?
 G : Bu da kesin doğru.
 D : ???...
 G : Ne o, daldın ?
 D : Düşünüyorum hocam.
 G : Sesli düşünsen de biz de faydalansak ?
 D : Yâni “bizden” olmayanlara selâm vermemek mi gerekiyor ?
 G : Bu, “bizden” in tarifine bağlı.
 D : İşte gene başladık !
 G : Neye başladık ?
 D : “Bu şunun, o bunun, şu da şunun ... tarifine bağlı” muhabbetine !
 G : Yâni sence bir konuyu anlamak, ama doğru anlamak; öncelikle konunun elemanlarını doğru anlamaya bağlı değil mi ?
 D : Orası öyle de ...
 G : Eee, öyle olmayan ne ?
 D : Hocam ! şimdi bir “bizden” ne demek diye başlarsak ...
 G : Eee ?
 D : Önce “biz” ne demek, biz kimiz ? diyeceğiz.
 G : Diyelim, ne çıkar ?
 D : “Biz” i anlamak için önce “ben” i anlamak lâzım diyeceğiz.

G : Diyelim, ne çıkar ?
D : Şu çıkar hocam, dipsiz kuyuya dalmış oluruz.
G : Haklı olabilirsin; konuyu saptırmamak için ne yapabiliriz ?
D : “Bizde bize biz derler, bizden büyüğüne de çuvaldız derler” diyerek “biz” i tarif etmişiz kabul edelim.
G : İşte bu iyi işaret; bakıyorum sen de mizaha yakınlaşmaya başladın.
D : Şimdi sen bana şunu söyle : diyelim “bizden” olmadığını bildiğimiz birilerine, bize ısındırmak, yakınlaşmak maksadıyla da olsa selâm vermemek mi gerekiyor; selâmlaşmaktan maksat yakınlaşma olduğuna göre ?
G : Bu durumda başka bir emir devreye girer.
D : Hangisi ?
G : İnsanlara anlayacakları dilde hitab etme emri.
D : Yâni sence selâm almayanlar anlamını bilmedikleri için mi almıyorlar ?
G : Sence değil mi ?
D : Ben hep bildikleri halde almıyorlar varsaydım.
G : Bilseler almamazlık ederler mi ?
D : Bu kadar değerli bir şeyi hangi ahmak almamazlık edebilir ki ?
G : Anlamını bilmeyenler elbette.
D : Bilmemek ahmaklık mıdır ?
G : Hayır, bilmemek cahilliktir; ahmaklık, bilmediğinin farkında olmamak, öğrenmemekte direnmektir.
D : Öyleyse cahillik ...
G : Dur !
D : N’oldu hocam, gene ne hata ettim ?
G : Konu sapması.
D : Haklısın hocam ama, bu konu da çok mühim değil mi ?
G : Ne kadar mühim olursa olsun, bir sonuca bağlanmadan asıl konudan uzaklaşmıyalım.
D : Asıl konu netleşti hocam; ben hatamı anladım.
G : Ne anladın ?
D : Ben, kıymetini bilmeyenlere çok değerli bir armağan veriyor, almıyorlar diye dertleniyordum.
G : Buna göre çözüm nedir ?
D : Vermemek tabii !
G : Alacak olanlara da mı ?
D : Yoo, yalnız almayacak olanlara tabii.
G : Alınlarında mı yazılı “selâm alır” veya “almaz” diye ?
D : Bir kere veririm, almazsa bir daha vermem.
G : Ama senin hitabın tek tek kişilere değil ki; ortadan, herkese karşı. Bir otobüs dolusu insanı tek tek gezmeyi mi kuruyorsun ?
D : Ben de hiç birine vermem.
G : O zaman da emre itaatsizlik olur.
D : Gene beni köşeye sıkıştırdın; peki sence ne yapmam lâzım ?

G : Kurduğun denklemin bir yanında “vermek”, diğer tarafında “dertlenmek” vardı değil mi ?
D : Evet, öyle.
G : Sen de bu denklemden “dertlenmemek için verme” sonucunu çıkardın.
D : Başka ne yapabiliirdim ki ?
G : “Vermek” yerine “dertlenmeyi” sıfırlasak ?
D : !?..
G : Gene n’oldu ?
D : Düşünüyorum, bulmaya çalışıyorum.
G : Neyi ?
D : Niye dertlendiğimi...
G : Bir atasözü belki derdine derman olabilir.
D : Buyur hocam.
G : Bir iyilik yap, denize at; balık bilmezse Hâlık bilir.
D : Yâni benim, selâmımı almıyorlar diye dertlenmemin sebebi, alsınlar diye vermem, öyle mi ?
G : Sence değil mi ?
D : Hocam, bunu kabul etmek epey zor. Hemen “hayır onun için değil, şu sebeplere veriyorum...” diye bir yığın sebep saymak geliyor içimden ama...
G : Ama, ne ?
D : Hepsinin sonunda da “öyle olsaydı dertlenmezdin!” geliyor.
G : Netice ?
D : Her iş, her davranışta olduğu gibi, selâmda da asıl gaye Allah rızası olmalı. Eğer başka amaç ve beklentiler için içine sızar, hele de asıl gayenin üstüne çıkarsa, o işin akıbeti hüsrân olur.
G : Hep bana dersin ama, bakıyorum sen de kitap gibi konuşmaya başladın Dertli.
D : Eee, kır atın yanında duran ...
G : Yüce Mevlâmız bizi ve bütün inananları hep iyilerle, doğrularla biraraya getirsin ve salihlerle haşretsiz inşallah.
D : Amin hocam, cânı gönülden ve sonsuz kere âmin.
G : Yalnız bir ricam var.
D : Buyur hocam.
G : Kime, nasıl istersen öyle selâm ver veya verme; tercih senin. Ama lütfen bana “hoşçakal” deme.
D : Niye ki hocam ?
G : Belli olmaz, bir gün dilin sürçer, vurgulama hatası olur veya ilk heceden sonra kısa da olsa bir durak verebilirsin !
D : !!!...

Bahri Akçoral

Masallar / Raedri

Define Arayan Adam

Çok eski zamanlarda Bağdatlı bir fakara
Konuvmıştı bir gün büyükçe bir mirasa.

Anı gelen zenginlik onu budala etti,
O köskoca serveti bir kaç yılda eritti.

Ama kolay değildi eskiye geri dönmek,
Küheylan attan inip uyuz eşeğe binmek.

Hep evine kapanır için için ağlardı,
Yaradana sığınıp gece gündüz yalvardı:

"Yarabbi sen bilirsin; ben fakir bir kul idim,
Muhtaç değildim ama oldukça yoksul idim;

O sonsuz hazinenden bana mal ve mülk verdin,
Lütfunla gönendirdin, zenginliğe erdirdin;

Bense kıymet bilmedim, varlıkla sarhoş oldum,
Çarçur ettim dağıttım, ve gene berduş oldum.

Hatamı geç anladım, ne olur beni affet
Taşıyacak gücüm yok, ağır geldi bu zillet.

Hazinende 'yok' yoktur; ya lütfet bir geçim ver,
Ya da canımı al da sona ersin çileler."

Hep böyle niyaz etti haftalarca, aylarca.
Sonunda bir ses duydu derinden, rüyasında:

"Sen kâk ve Mısır'a git, orda bir hazine var.
Senin gelip bulmanı bekliyor nice yıllar."

Uyanınca sevinçle dertlerini unuttu,
Düşünmeden delice Mısır yolunu tuttu.

Aç ve susuz dolaştı, yollar karma karışık;
Ne define göründü, ne de ufak bir ışık.

Açlık ve yorgunluktan perişan hale geldi;
Sonunda dilenmeye çâresiz, karar verdi.

Ama utanıyordu, nasıl girsin bu işe ?
"Geceleyin yaparım, tanımaz beni kimse."

Diye düşünerekten karanlığa süzüldü,
Tenha bir sokak bulup bir köşeye büzüldü.

Bir ayak sesi duyup avucunu uzattı;
Ama güçlü bir pençe bileğini kavradı:

"Gel bakalım, sen böyle ne yapıyorsun burda
Bu saatte işin ne bu karanlık duldada ?

Besbelli bir hırsızın, kötü niyetlerin var;
Yanacaktı kim bilir şerrinden nice canlar !"

İriyarı bu adam mahalle bekçisiydi;
Yakasından tutmuştu, dövüyor, sürüyordu.

"Dur, dövme de doğruyu söyleyeyim ben sana"
Diye garip bağdatlı yalvarıp yakarınca;

"Peeki, anlat bakalım, besbelli yabancısın;;
Sakın yalan konuşma, doğru anlatmalısın."

Diye izin verince güvenli görevlisi
Bizimki baştan sona anlattı hikâyeyi :

"Sandığın gibi değil; ne hırsızım ne zalim;
Bir hulyanın peşinde bu hallere gelmişim."

Bekçi ona inandı; ve gülerek dedi ki :
"Anlaşıldı, sen hırsız falan değilsin belli;

Seni bırakacağım, benden kurtulacaksın;
Ama kusura bakma, sırlısıklaam ahımsın !

Ben yıllardır bir rüya görüyorum her gece;
Diyorlar ki : "Bağdatta şöyle bir mahallede,

Şöylece bir sokakta, şöyle şöyle bir evde
Git, kaz ve çıkar onu; gömülü bir define."

Yerimden kımıldamam, güler, geçerim ancak,
Senin bir rüya için düştüğün şu hale bak !

Bu kadar mı ahmağsın, sende yokmu hiç akıl ?
Bir daha görmeyelim, şimdi karşımdan yıkıl ! "

Bu sözleri duyunca şaşırdı mirasyedi:
Tarif edilen bu ev aynen kendi eviydi.

"Demek ki hem define üstünde oturmuşum,
Hem de yoksulluğumdan feryat ediyormuşum.

Bu ne büyük gaflettir, ne affedilmez ayıp;
Yorgunlukla, çileyle geçen bunca yıl kayıp."

Burnu koku almayan ne alır has bahçeden;
Melodiden ne anlar kulağı işitmeyen ?

Hayatını servete, saltanata adayan
Bilemez defineyi, kendi içinde yatan.

Hem gerçek zenginlikten böylece mahrum kalır
Hem de hayattan yalnız çile ve zahmet alır.

(Kaynak: Mesnevi)

Sihirbaz

Uzun boyluydu. Eskiden beyaz olduğu anlaşılan uzun bir pardesü giymiş, yakalarını kaldırmıştı. Hayır, kirli değildi, rengi uçmuştu, o kadar. Beyaz renk uçunca ne renk olur, bilirsiniz. Elinde bir çanta vardı. Siyaz-beyaz filmlerdeki doktorların çantasını andıran bir çantaydı, ama biraz daha büyükçeydi. Hani bavulla çanta arası bir şey. O zamanlar plastik çantalar pek yoktu. Bu çanta da, tahtadan olmadığına göre deriden olsa gerekti.

"Hoşgeldin" diyecek kadar yaklaşınca yüzünden önce gözlerini gördüm. Çok mu iriydi gözleri, çok mu siyah veya çok mu kahverengiydi; hayır fiziksel bir öne çıkış değil, sadece vurucu, çarpıcı, yüzünün diğer özelliklerinden öne çıkıveren hem bir canlılık, hem de bir hüznün vardı bakışlarında. Çökmüş avurtlar, koyulaşmış göz altı keseleri, arkaya taralı düz, uzun saçların alnın epeyce gerisinden başlayışı gibi yaşlılık işaretlerini örten, adeta yaşlanmaya karşı baş kaldıran, canlı, ama içerden, çok derinlerden gelen görünmez bir bulutla örtülü gibiydi gözleri.

İki öğretmenli okulumuzda dersi bitirmiş, çocuklar evlerine giderken biz de köy meydanına yollanmıştık. O'nun geleceğini biliyorduk. Buraya kimse sürpriz yaparak gelemez, yolcu gelmeden haberi gelir. Bir gün önce bir konaklık mesafedeki komşu köydeydi, bu gün buraya geleceği haberi dün akşamdan bize ulaşmıştı.

Diğer özellikleri sıradandı. Giyimi ne köylüydü, ne şehirli; şehirliydi şehirli olmasına ama köylerde de yabancı görünmeyecek kadar sade ve gündelikti.. "Hoşbulduk" derken yüzüne yayılan tebessüm bir an için bakışındaki hüznü örttü, gerçek bir sevinci yansıttı. Belki deminden beri sohbet ettiği köy sakinlerinden sonra şehirli birilerini görmüş olmaktan, belki de işini yapmak için bize ihtiyacı olduğundan. Programını okulda yapacaktı, bu da bizim iznimize değilse bile desteğimize bağlıydı.

Birisi konuşurken durup dinliyor, kendi sözü kesilmiş bile olsa konuşana müdahale etmiyordu. Yalnız birisi bilerek veya bilmeden onun için "hokkabaz" derse hemen "sihirbaz" diye düzeltiyordu.

Köy odasında misafir için hazırlanan akşam yemeğine biz de katıldık. Sonra herkesten önce kalkıp okula geldik ve büyük dersaneyi program için hazırladık. Sıralar çekilerek sınıfın bir köşesi sahne haline getirildi. Küçük bir masa, arkasında bir kişinin ancak ayakta durabileceği kadar bir yer kalacak şekilde kısa kenarından duvara yaslandı. Çantasından çıkardığı üç ince çubuğu masanın üç bacağına bağlayıp aralarına bir perde gerdi; masanın üstünden iki karış kadar yukarıdan başlayıp yere kadar inen bir perde. Kendisi masada çalışırken ellerinin neler yaptığını seyircilerin görmemesi gerekiyordu.

Sohbet arasında anne tarafından hemşehri olduğumuz, hatta aynı mahalleden olduğumuz anlaşıldı. Bu samimiyetle mi, yaşımın gereği mi, benim hevesimden mi bilmiyorum; hem hazırlık sırasında, hem de program boyunca ona yardımcılık, bir tür asistanlık yaptım. Masanın önüne bir sandalye koyup benim orada oturmamı istedi. Böylece seyirciyle sahne arasında bir tür tampon görevi yapmış oluyordum.

Metal paraları, yumurtaları, küçük topları kaybedip seyircilerin burunlarından, kulaklarından, ceplerinden çıkarma numaraları yaptı. Birinden bin bir rica ile, geri vereceğini garanti ederek bir kâğıt para aldı. O zamanlar kâğıt paralar pek ortada gezmez, günlük alışverişler hep metal paralarla yapılırdı. Kâğıt parayı rulo şekline getirip, sigara kâğıdıyla da sardıktan sonra bir güzel yaktı ve paranın sahibi de dahil sigara içenlere birer nefes çektirdi, tütünün kalitesini bile tartıştı. Sonra gene sahibinin cebinden çıkardı. Mendilde sigara söndürme, sonra yanan sigarayı ağızından çıkarma falan

numaraları yaptı.

Köy halkı için de, bizim için de sıradan gecelerden farklı, özel ve güzel bir geceydi.

Ceviz büyüklüğünde içi dolu lastik toplarla numaralar yapıyordu. Topu kaybetmek için ağzına aldı, çok yakında olduğum için ben gördüm. Ama seyircilerden biri de farketti ve "ağzında !" diye bağırdı. "Ne yapacak şimdi" diye merak etmeye bile fırsat kalmadan, ceviz yutturulan hindi gibi zayıf gırtlığında bir şişlik yukardan aşağıya indi. Bu iniş sırasında yüzünün şekli değişmemiş, elini de tam o hizadan geçirerek topun inişini gizlemişti. Bulduğum açığı ile ancak ben görebilmiştim. Gene saniyeden bile kısa bir süre sonra ağzını sonuna kadar açarak seyircilere gösterdi. Sonra gene sahneden çıktı ve topu "ağzında" diye bağıran muhbirin kulağından çıkardı. Nasıl olsa aynı toptan bir sürü vardı.

Bu işin bir adının da "göz boyamacılık" olduğunu; bütün numaraların aslının el'in gözden hızlı olduğunu bilmeyen, olabileceğini düşünemeyen insanları kandırmaktan ibaret olduğunu biliyordum. Bu sihirbaza ilgimin sebebi yapılan işleri daha yakından görebilme fırsatıydı.

Ama bu sahne beni değişik duygulara ve düşüncelere sürükledi. Bir insanın neden böyle bir iş yapmayı tercih ettiğini merak etmeye başladım. Yeryüzünde daha az riskli, daha az yorucu

iş mi yoktu ? Adam elinde bir çanta köy köy, şehir şehir dolaşiyor, insanları kandırarak marifetine hayran bırakıyor, sonuçta da parsa toplamak üzerine kurulu bir kazanç için çalışıyordu.

Asıl sebep hayran bırakma'nın dayanılmaz cazibesi olabilir mi, ne dersiniz ?

B. Nuri Demircan

sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler lenler

AŞK BU OLSA GEREK

İlk gözlerin beni benden aldı. Öyle anlamlar yüklüydü ki; bazen dondurma yiyen çocuk sevincinde, bazen hain, bazen saf, bazen ürkütücü, bazen de bir kız rüyasında gözlerin. Bazen de öyle bir bakardın ki, hem bir şeyler anlatmak istermiş gibi telaşlı, hem de uyku sersemi gibi suskun. Çok defa gözlerindeki anlamı kağıtlara dökmek istedim; tükenen kurşun kalemler tanışımıdır inan. Bir yapabilsem, bir başarabilsem ; seni sana bir anlatabilsem...

Bazen düşünüyorum da, kim bakarsa baksın gözlerinin içine; göremeyecekler benim gördüğümü. Öyle bir bakıyorsun ki bana, önce ürperiyorum; sonra korkuyorum. Yavaş yavaş başımı öne eğiyor ve bakamıyorum gözlerine. Kısa bir süre düş denizlerde barınaksız bir tekne gibi ordan oraya savruluyorum. Tekrar başımı kaldırıp gözlerine baktığımda görüyorum ki, hafiften hafife sıyrıyor serseri kurşunun hedefi. Öyle yerlere gidiyorum ki, renklerin adını unutuyorum...

Ve artık hayatımda sadece gözlerin var. Bir türlü aşamıyorum şu yalnızlığı. Boşuna değil bu çaba; biliyorum, umudun goncası elbet açacak. Birçok şey var aramızda, adı saklı kalan; bir uçurum gibi... Korktuğumu zannetme! Ancak uçurumlar birleştirir yüksek tepeleri; biliyorum. Geleceği kapadım; geçmişimi inkar ediyorum. Hayallerimi sarkıttığım uçurumdan bazen ölüm mü, kalım mı diye soruyorum kendime; ve her defasında tercih ediyorum. Sensiz ölmeyi bile yediremiyorum kendime... Aynalara daha çok bakıyorum; saçlarımı daha sık tarıyorum. Çiçek isimleri ezberliyorum. Şiirler yazıyorum. Geceleri gökyüzüne bakıp dualar ediyorum; yıldızlar kaymasın, sevenler ayrılmasın diye. Artık insanların sorunlarına çözüm arayan; yerli yersiz ağlayan; kendi kendine dans eden; her şeyden zevk alan biri oldum. Hep neydi beni bu kadar değiştiren diye sorsam da; aslında cevabını biliyorum. Yüreğimin hızlı hızlı atışından; ismini söylerken dudaklarımın titremesinden biliyorum. Yaşıyorum; özliyorum; bekliyorum; ama anlatamıyorum. Aşk bu olsa gerek!...

Elif GÖÇEN

Şiir Defteri

Denizi Özleyenler İçin

*Gemiler geçer rüyalarımda,
Allı pullu gemiler, damların üzerinde,
Ben zavallı,
Ben yıllardır denize hasret,
"Bakar bakar ağlarım."*

*Hatırlarım ilk görüşümü dünyayı,
Bir midye kabuğunun aralığından,
Suların yeşili; göklerin mavisi,
Lâpinaların en hârelisi...
Hâlâ tuzlu akar kanım
İstiridyelerin kestiği yerden.*

*Heydi o deli gibi gidişimiz,
Bembeyaz köpüklerle açıklara.
Köpükler ki fena kalpli değil,
Köpükler ki dudaklara benzer.*

*Gemiler geçer rüyalarımda,
Allı pullu gemiler, damların üzerinden,
Ben zavallı,
Ben yıllardır denize hasret.*

Orhan Veli Kanık

Şiir Defteri

Sultan-ı yegâh

Şamdanları donanınca eski zaman sevdalarının
Başlar ay doğarken saltanatı sultâni yegâhın
Nemli yumuşaklığı tende denizden gelen âhın
Gizemli kanatları ruhta ölüm karanlığının
Başlar ay doğarken saltanatı sultâni yegâhın

Fansıyan yaşlı gülüşmelerdir karasevdatı suda
Sülbüller kırılır umutsuzluktan yalnızlık korusunda
Eylem dağılmış gönül تنها çalgılar kış uykusunda
Ölümün tartışılmazlığı nihayet anlaşılca da
Başlar ay doğarken saltanatı sultâni yegâhın

Bir başkasının yaşantısıdır dönüp arkamıza baksak
Çünkü yaşadıklarımız başkasının yargısına tutsak
Su yasak rüzgâr yasak açık kapılar yasak
Belki bu karanlıkta yasakları yasaklasak
Başlar ay doğarken saltanatı sultâni yegâhın

Atilla İlhan